

The author mentioned the urgent need for the formation of the doctrine of healing the nation, national unity through the traditional Orthodox Church, which is not radical and is moderate in its relations with society. The author outlines the priority of national interests in the development of the spiritual, moral and intellectual potential of the Ukrainian people, strengthening the physical health of the nation, creating conditions for the expanded reproduction of the population.

The article deals with the concept of religious and spiritual security, by which the author understands the process of the religious life of the nation, the management of threats and dangers in which occult impossible, destructive impact on the spiritual world of man, society and the state, and other manipulations of emotional and volitional man's sphere.

According to the above mentioned law enforcement agencies must effectively counteract actual threats to security as a component of religious spiritual security of Ukraine, namely destructive totalitarian sects, secret societies, religious and political clubs, whose actions are not predictable, ensuring participation of followers of such organizations in anti-social interventions terrorist acts or mass suicide, using such activities impact on followers and manipulation of consciousness.

Due to national security in this area, in order to enhance effective law enforcement by offering Ukraine lawmakers to focus in this direction, namely to amend the Criminal Code of Ukraine to ensure proper qualification of crimes that are committed on religious grounds, violate the security of religious individuals, society and the state. In addition, it is necessary to amend the Criminal Procedural Code of Ukraine, to clear determine investigative jurisdiction of aforementioned crimes.

The author also proposes to prepare the subjects of legislative initiative new laws on criminal-legal protection of religious security and prepare a program of action for coordination among law enforcement agencies to detect and prevent threats to religious security of Ukraine, to amend the National Security Strategy of Ukraine on priority religious security to develop a new version of the Law of Ukraine "On National Security of Ukraine" in view of threats and neutralize them on the religious security of Ukraine.

Keywords: *spiritual security of state, national safety, religious-political group, organized criminal group, criminal organizations, globalization, global problems.*

Надійшла до редакції 02.02.2013

Ю.М. Крамаренко

кандидат юридичних наук, доцент

І.В. Потайчук

кандидат юридичних наук

(Запорізький національний технічний університет)

УДК 343.123.1

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЯВЛЕННЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ГРУП ЗАГАЛЬНОКРИМІНАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ

Досліджено окремі аспекти інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю щодо виявлення діяльності організованих злочинних груп, а саме: питання організаційно-структурного, кадрового, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного і наукового забезпечення вказаних підрозділів.

Ключові слова: *інформаційно-аналітичне забезпечення, корупція, оперативно-розшукова діяльність, організована злочинна група.*

Постановка проблеми. Організаційне забезпечення ефективності дій по боротьбі з організованою злочинністю передбачає насамперед визначення стратегічних цілей, пріоритетності завдань, розроблення адекватних заходів протидії, з'ясування необхідних сил і засобів, а також забезпечення ефективного задоволення потреб у ресурсах [1, с. 56; 2; 3, с. 231–237; 4]. Усі ці заходи можуть бути реалізовані лише на основі ґрунтовного наукового аналізу причин та умов виникнення організованої злочинності, стану та тенденцій її розвитку, що зумовлює актуальність обраної теми.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Мета. Питання забезпечення діяльності підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю в тій чи іншій мірі розглядали у свої працях В.Л. Грохольський, О.Ф. Долженков, О.А. Жилін, В.Г. Самойлов, Н.Е. Філіпенко, В.П. Хомколов та ін. Однак, зважаючи на важливість протидії організованій злочинності, а особливо її проявам в економічній сфері держави, подальші дослідження з даної теми є доречними.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом у нашій державі неодноразово організовувалися кампанії, що, в основному, зводилися до виголошення гучних гасел про необхідність боротьби з організованою злочинністю й корупцією, прийняття "суворих" програм, постанов і указів, проведення показових нарад на найвищому рівні тощо. Однак відчутних результатів такого роду заходи не дали і дати не могли. Більше того, масштаби цих негативних явищ збільшилися до нечуваного рівня загрози національній безпеці, а це, у свою чергу, негативно позначилося на всіх сферах соціального життя, включаючи переорієнтацію цінностей населення в бік більшої терпимості, а іноді й соціальної підтримки проявів організованої злочинності, поширення кримінальної субкультури.

При цьому сама постановка завдання – повне викорінення організованої злочинності й корупції в конкретно визначений строк, що має місце не лише на рівні політичних заяв, а міститься в окремих нормативно-правових актах, є хибною. Невиконання такого завдання вже закладене в самій його постановці. Нереальність цього завдання підтверджується всією історією людства. Жодній із соціально-політичних систем не вдавалося повністю викоринити організовану злочинність, а тим більше корупцію.

Злочинні групи (особливо ті, що відрізняються високим рівнем організації), як правило, мають у своєму складі або підтримують зв'язки з окремими несумлінними працівниками правоохоронних органів, а також державними службовцями різних рівнів. За даними, отриманими В.М. Бурикіним та А.І. Гуровим понад 20 років тому, такі зв'язки має кожна четверта група [5, с. 50]. До аналогічного висновку приходять В.П. Корж, яка зазначає, що 85% опитаних слідчих вважають основним способом протидії розслідуванню втручання посадових осіб органів внутрішніх справ, прокуратури, виконавчої влади [6, с. 255]. В.М. Варцаба зазначає, що 82% слідчих прокуратури та МВС вказали, що рисами психологічного механізму функціонування ОЗГ є використання корумпованості з посадовими особами органів влади та управління [7, с. 9].

Отже, вважаємо, що реальними завданнями боротьби з організованою

злочинністю і корупцією повинні стати:

а) підрив живильної основи цих негативних явищ шляхом усунення причин та умов, які їх породжують;

б) ліквідація конкретних організованих злочинних угруповань, застосування адміністративних, кримінальних та інших репресивних заходів щодо конкретних лідерів й учасників організованих злочинних груп та корупціонерів;

в) обмеження впливу "п'ятої влади" на соціально-економічну, загальнополітичну та криміногенну ситуацію в суспільстві, недопущення загарбання легітимної влади з боку організованої злочинності і перетворення держави у кримінально-корумпований режим;

г) мінімізація та локалізація негативних наслідків організованої злочинної діяльності;

д) детінізація економіки.

Ефективна протидія проявам організованої злочинності, тінізації економіки, ліквідації та запобігання пов'язаним із цим негативним явищам в економіці держави неможлива без створення системи комплексного аналізу, проведення постійної наполегливої і цілеспрямованої політики в цьому напрямі за умов об'єднання зусиль усіх державних органів та установ, їх постійної взаємодії (у тому числі і в першу чергу на інформаційному рівні).

З метою створення комплексної системи розвідувально-інформаційного та аналітичного забезпечення слід вжити таких заходів:

- у рамках концепції кримінальної розвідки розробити та затвердити положення про систему інформаційно-аналітичного забезпечення;

- створити схему та налагодити надходження інформаційних потоків із внутрішніх та зовнішніх джерел як по офіційних каналах, так і за допомогою гласних та негласних методів оперативно-розшукової діяльності;

- провести відповідні структурні та організаційно-штатні зміни в ГУ-БОЗ МВС України та його регіональних підрозділах;

- провести заходи із цілеспрямованого зміцнення оперативних позицій у середовищі організованої злочинності та спрямування оперативно-агентурного апарату не тільки на тактичне документування конкретних злочинів, що, як правило, вчиняють низові ланки організованих злочинних груп, а й на стратегічні цілі злочинних економічних схем, викриття лідерів організованих злочинних груп, їх корумпованих зв'язків, реального, а не задекларованого підриву економічної основи;

- ініціювати та лобіювати прийняття низки нормативних внутрішньо-відомчих і міжвідомчих нормативних актів та відповідних змін до чинного законодавства, спрямованих на безумовне забезпечення комплексної системи інформаційно-аналітичного забезпечення.

Система розвідувально-інформаційного та аналітичного забезпечення підрозділів БОЗ повинна бути створена для підвищення ефективності й цілеспрямованості протидії організованим злочинним угрупованням шляхом використання всіх наявних у системі МВС України, інших державних і недержавних структурах сил та засобів для збирання, оброблення, нагромадження та аналізу інформації щодо проявів організованої злочинності й

корупції в державі. З огляду на світовий досвід, інформаційне забезпечення повинне здійснюватися шляхом формування електронних досьє за такими пов'язаними між собою основними базами даних, як злочинні групи; події та злочини; особи; оперативна та інша інформація; кримінальні та оперативні справи; об'єкти; транспортні засоби; документи на основі нагромадження та систематизації в електронному вигляді всієї інформації, здобутої як у результаті оперативно-службової діяльності безпосередньо підрозділів БОЗ та інших служб і органів внутрішніх справ (внутрішні джерела інформації), так і наданої (або здобутої із застосуванням гласних і негласних методів оперативної роботи) іншими державними і недержавними структурами оперативної, облікової, статистичної та аналітичної інформації (зовнішні джерела інформації).

До найвагоміших зовнішніх джерел інформації слід віднести такі автоматизовані обліки: абонентів телефонної та інших телекомунікаційних мереж (організації зв'язку); суб'єктів господарської діяльності та їх засновників (Держкомстат); фізичних та юридичних осіб платників податків (ДПА); суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (МЗС); вантажні митні декларації (Митна служба); власників нерухомості (БТІ); зареєстрованого АМТ, зброї, охоронних структур, закордонних паспортів (ОВС); інформація по великомасштабних та сумнівних операціях по рахунках клієнтів (НБУ, комерційні банки); оплата з пластикових карток (процесингові центри); інтернет та інші відкриті джерела інформації.

Впровадження такої системи дасть змогу виявляти нові злочинні та корупційні зв'язки, схеми, економічне підґрунтя та відмивання коштів шляхом накладання та аналізу оперативної інформації та довідкових обліків.

Ураховуючи досвід створення розвідувально-аналітичних систем у спецслужбах інших країн, аналітична робота у вказаній системі повинна вестися за такими напрямками: регіональний; проблемно-пріоритетний або галузевий; персонально-об'єктовий.

Поліпшення організаційного забезпечення можливе за умови вертикального підпорядкування служби. Навіть без відокремлення спецпідрозділів у незалежний правоохоронний орган це значно розширить можливості служби, а разом із прямим підпорядкуванням слідчих підрозділів та іншими вищерозглянутими доповненнями значно поліпшить кінцеві результати з ліквідації організованих злочинних угруповань. Таким чином, було б вкрай доцільним внести відповідні зміни й доповнення до закону.

Закордонний досвід свідчить, що необхідною умовою ефективної боротьби з організованою злочинністю є створення незалежних відокремлених від поліції та інших правоохоронних органів спеціалізованих підрозділів, які безпосередньо підпорядковуються найвищому політичному керівництву держави, зміцнення їх потенціалу та надання надзвичайних повноважень. Практично всі країни, які досягли успіху в боротьбі з організованою злочинністю, йшли цим шляхом.

На нашу думку, вбачається надзвичайно доцільним впровадження такого досвіду в Україні. Спеціалізовані групи могли б створюватися під егідою та керівництвом Координаційного комітету. Проте можливі й інші ва-

ріанти, що, безумовно, вимагатиме більш ґрунтовного та всебічного вивчення цього питання з неодмінним урахуванням думок із цього приводу представників заінтересованих міністерств і відомств.

Однією з проблем, яка заважає підвищенню ефективності роботи спецпідрозділів, є поширення традиційних підходів та оцінок, які використовуються у виявленні загальнокримінальних злочинів, на організовану злочинність.

Слід зазначити, що на цей час оцінка результатів роботи оперативно-розшукової діяльності спецпідрозділів БОЗ за аналогією з іншими оперативними службами базується, головним чином, на кількості виявлених та розкритих злочинів та викритих злочинних груп. При цьому не береться до уваги, що собою являють ці злочинні групи (об'єднання), ступінь їх організованості, кількість членів, наявність економічного підґрунтя, тривалість існування, вплив на криміногенну, економічну та загальнополітичну ситуацію в регіоні, державі або навіть на міжнародному рівні. При такому підході виявлення злочинної групи з двох осіб та ліквідація сталого організованого об'єднання, яке налічує десятки або сотні членів і діє протягом тривалого часу, розцінюються й відображаються у статистичній звітності як рівнозначні результати оперативної діяльності. Існуючі критерії оцінки не враховують складність виявлення таких організованих злочинних груп, необхідність агентурного проникнення у кримінальне середовище офіцерів-нелегалів та негласних співробітників, використання оперативно-технічних заходів, витрачання більш тривалого часу для документування їх злочинної діяльності, відпрацювання об'єктів, які складають економічну основу кримінальних структур, з метою їх ліквідації, забезпечення відшкодування збитків, супроводження кримінальних справ стосовно учасників організованих злочинних груп від порушення до їх розгляду в судах, оперативний контроль за ходом судового розслідування, запобігання необґрунтованому звільненню злочинців з-під варті.

Наявні різні підходи у критеріях оцінки, що знаходить своє відображення в численних формах статистичної звітності. На нашу думку, запровадження єдиної форми звітності сприяло б підвищенню ефективності роботи всіх служб. При цьому основним критерієм роботи по лінії боротьби з організованою злочинністю повинно стати: припинення діяльності організованих злочинних груп як внаслідок притягнення до кримінальної відповідальності у складі організованої злочинної групи або за іншими статтями Кримінального кодексу, так і в результаті проведення оперативно-розшукових та профілактичних заходів; відшкодування збитків, співвідношення ліквідованих організованих злочинних груп до загальної кількості груп, взятих на облік.

Основними тезами при формуванні звітності, з огляду на міжнародний досвід, мають бути такі: відстеження нейтралізації організованих злочинних груп від моменту постановки на оперативний облік до повної ліквідації та створення умов, які унеможливають їх відновлення; урахування ступеня організованості кримінальних структур, тривалості їхньої діяльності та рівня небезпечності, що дозволить відійти від хибної практики

гонитви за кількісними показниками за рахунок віднесення до організованих злочинних груп незначних груп, які лише формально підпадають під ознаки організованості, можуть розроблятися і вже зараз успішно викриваються іншими оперативними кримінальними службами, зосередивши основні зусилля спецпідрозділів на протидії найбільш соціально небезпечним організованим злочинним групам та їх об'єднанням.

Ще одним проявом застосування традиційних підходів у практиці спеціальних підрозділів є спроби проведення аналогій при побудові та оптимізації структури спеціальних підрозділів зі структурою загальнокримінального блоку. Одним із наслідків такого підходу було, наприклад, початкове формування відділів по боротьбі з організованою злочинністю на основі залучення фахівців кримінального розшуку. Нині реальне життя внесло свої корективи і пріоритетом служби є спрямованість на ліквідацію економічного підґрунтя організованої злочинності, протидію проникненню організованої злочинності в економіку. Проте і зараз формування структури спеціальних підрозділів та основних напрямів роботи здійснюється на основі традиційного розподілу за лінійним та галузевим принципами, що потребує постійних змін структури підрозділів, введення нових відділів залежно від спрямування діяльності організованої злочинності на ту чи іншу галузь економіки. Але це спрямування може мати і, як правило, має тимчасовий характер. Оптимальнішим із точки зору світового досвіду є формування структури за функціонально-регіональним принципом. Процес протидії організованій злочинності умовно можна поділити на чотири основні функціональні етапи:

- виявлення організованих злочинних груп шляхом збирання, оброблення та аналізу інформації (розвідка);
- практична реалізація отриманої інформації, нейтралізація організованих злочинних груп;
- ліквідація наслідків злочинної діяльності, їх локалізація та мінімізація (боротьба з відмиванням коштів, корупцією, адміністративно-профілактична діяльність);
- управління, координація сил і заходів по боротьбі зі злочинністю.

Міжнародний досвід свідчить про те, що в боротьбі з організованою злочинністю найефективніше проводять свою діяльність правоохоронні підрозділи, які складаються, в основному, із цих чотирьох блоків. Це не виключає певної спеціалізації в кожному з наведених блоків. Проте марно шукати у структурі спецслужб будь-яких країн, крім постсоціалістичних, підрозділи по боротьбі з організованими злочинними групами в агропромисловому, паливно-енергетичному комплексах або інших галузях економіки.

Істотне криміногенне значення продовжує мати зростаюча розбіжність між завданнями, покладеними на правоохоронні органи в боротьбі з організованою злочинністю, і ресурсним забезпеченням. Особливо це стосується кадрового, фінансового й матеріально-технічного забезпечення.

Протягом останніх років триває неухильне скорочення витрат, передбачених Державним бюджетом України на утримання органів внутрішніх справ. Останні чотири роки на МВС України виділяється лише третина від

потреби. Таким чином, така система, як Міністерство внутрішніх справ, практично існує в борг. Аналогічна ситуація утворилася з фінансуванням й інших правоохоронних органів та судів.

В умовах недостатнього фінансування фонду грошового утримання МВС України єдиною можливістю збереження дієздатності правоохоронних органів є проведення скорочення особового складу й оптимізація структури підрозділів. Проте здійснення таких заходів повинно відбуватися на основі всебічного і ґрунтовного аналізу.

За таких умов служба в органах внутрішніх справ взагалі і в спецпідрозділах БОЗ зокрема залишається малопрестижною. Відчувається гострий дефіцит висококваліфікованих кадрів.

Відсутність або недостатність фахівців з економіки не дає змоги ефективно викривати злочини у пріоритетних галузях економіки. Крім того, дедалі важче стає взяти на службу до органів внутрішніх справ цивільну особу відповідної спеціальності з майбутньою її атестацією в органах внутрішніх справ. У свою чергу, постає питання про можливість комплектування служби саме такими фахівцями. Слід урахувати й те, що підготовка деяких спеціальностей взагалі не проводиться в системі МВС України, наприклад спеціалістів із викриття комп'ютерних злочинів. Крім того, фахівець, який не має юридичної освіти, має здобути її. При цьому одержання другої освіти проводиться, зазвичай, на платній основі.

Залишається високою плінність кадрів.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищевикладене, наголошуємо, що основними проблемами кадрового забезпечення є висока плінність кадрів, недостатній досвід працівників та проблеми перепідготовки фахівців служби БОЗ.

Не менш гострими є проблеми, пов'язані з фінансовим і матеріально-технічним забезпеченням служби по боротьбі з організованою злочинністю.

Як було сказано вище, у зв'язку зі змінами до Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" спецпідрозділи БОЗ МВС України не фінансуються окремо, бюджету "ОЗ" у ФЕУ МВС України немає, окремі обліки не ведуться.

Отже, можна дійти таких висновків. Ситуація, яка склалася в Україні по лінії протидії організованій злочинності, значною мірою стала наслідком того, що ця боротьба не мала належного науково-аналітичного забезпечення, а тому здійснювалася безсистемно, за відсутності стратегії запобігання й протидії організованій злочинності і корупції.

Можна констатувати, що необхідні політичні, економічні, законодавчо-правові, організаційні, наукові передумови для ефективної протидії організований злочинності і корупції в Україні поки ще не створені.

Не було розроблено (не кажучи вже про реалізацію) стратегічних основ протидії організованій злочинності, внаслідок чого реальної боротьби з "п'ятою владою", спрямованої на підрив передумов і основ існування держави, поки що не було.

Незважаючи на величезний обсяг роботи оперативних служб, значні зусилля і самовіддану працю в умовах фізичних і психологічних переван-

тажень працівників цих підрозділів, корінного перелому у приборканні "п'ятої влади" силами тільки правоохоронних органів не може бути здійснено.

За умов, коли головні зусилля витрачаються на реагування на окремі злочинні прояви, а не на усунення причин та умов, які сприяють їм, зменшення рівня організованої злочинності навряд чи можна очікувати. При цьому можна прогнозувати щорічне зростання кількісних показників виявлених організованих злочинних груп і вчинених ними злочинів до якогось максимального рівня, зумовленого об'єктивними можливостями і ресурсами правоохоронних органів, після чого цей рівень буде залишатися стабільно високим.

Розв'язання проблеми протидії подальшій криміналізації життєво важливих складових суспільства, пов'язаної з недопущенням загарбання влади організованою злочинністю в Україні, усунення причин та умов, що їй сприяють, потребує реалізації комплексу заходів політичного, економічного, соціального та правового характеру.

Основними стратегічними напрямками протидії організованій злочинності і корупції повинні стати такі:

а) своєчасний ґрунтований аналіз, реальна оцінка й прогнозування ситуації;

б) усунення причин і умов існування організованої злочинності й корупції, створення передумов для ефективної протидії цим негативним явищам у суспільстві;

в) установа контролю над ситуацією, локалізація, нейтралізація та ліквідація організованих злочинних груп, їх лідерів, учасників, а також економічної основи засобами і методами правоохоронної діяльності.

Для забезпечення ефективності дій по боротьбі з організованою злочинністю необхідно:

а) визначити пріоритетні завдання й забезпечити ефективне задоволення потреб у ресурсах, при цьому необхідно вирішити, яким формам організованої злочинності слід приділяти особливу увагу з урахуванням обмеженості ресурсів;

б) здійснити комплексну реформу законодавства, прийнявши пакет нових законів, доповнень і змін до чинних при наданні особливої уваги таким питанням: запровадження обов'язкового декларування доходів для всіх фізичних осіб; прийняття жорстких майнових санкцій та конфіскаційних заходів по всіх справах, пов'язаних з організованою злочинністю й корупцією; обмеження банківської таємниці; законодавчо визначати пріоритет Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" над іншими відомчими нормативно-правовими актами у разі виникнення правових колізій;

в) створити незалежний від міліції та інших служб спеціалізований вертикально підпорядкований орган по боротьбі з організованою злочинністю й корупцією, здійснити заходи із забезпечення його необхідними ресурсами;

г) посилити роль Координаційного комітету з питань боротьби з орга-

нізованою злочинністю і корупцією при Президентові України, перевівши його діяльність з площини контрольно-дорадчих функцій до практичних координуючих дій, для чого з метою залучення до протидії організованій злочинності державних органів всіх гілок влади та координації їх зусиль створити при Координаційному комітеті тимчасові групи на зразок "ударних сил" США;

д) з урахуванням того, що тіньова економіка, кримінально-тіньова субкультура може бути звужена лише внаслідок здійснення глибоких загальноекономічних реформ, прийняти програму з їх проведення, розпочавши зі зменшення податкового тиску, створення сприятливого податкового клімату.

Боротьба з корупцією й організованою злочинністю – це, передусім, політична справа. Чи матиме вона успіх, залежить не стільки від правоохоронців, скільки від політичного керівництва держави, яке визначає основну політику в цій сфері.

Бібліографічні посилання

1. Жилин О.А. Основы организации и тактики борьбы оперативных подразделений милиции с преступными группами: учебное пособие / О.А. Жилин. – М., 1990.
2. Грохольський В.Л. Управління діяльністю спеціальних підрозділів МВС України по боротьбі з організованою злочинністю: дис. ... д-ра юрид. наук / В.Л. Грохольський. – Х., 2004.
3. Потайчук І.В. Кримінально-процесуальна компетенція органів досудового розслідування / І.В. Потайчук // Науковий вісник Київського нац. ун-ту внутр. справ. – К., 2006. – № 2. – С. 231–237.
4. Филипенко Н.Э. Организационно-тактические особенности предупреждения раскрытия правонарушений оперативными аппаратами УИН и взаимодействие этих подразделений с ОВД: лекция / Н.Э. Филипенко. – Х., 2000.
5. Бурыкин В.М., Гуров А.И. Внимание, организованные преступные группы. — М., 1987.
6. Корж В.П. Методика расследования экономических преступлений, совершаемых организованными группами, преступными организациями. Руководство для следователей: научно-практ. пособие. — Х., 2002.
7. Варцаба В.М. Розслідування злочинів організованих злочинних груп (тактико-психологічні основи) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — Х., 2003.

Крамаренко Ю.Н., Потайчук І.В. Информационно-аналитическое обеспечение выявления организованных преступных групп общеуголовной направленности. Исследованы отдельные аспекты информационно-аналитического обеспечения подразделений по борьбе с организованной преступностью по выявлению деятельности организованных преступных групп, а именно: вопросы организационно-структурного, кадрового, финансового, материально-технического, информационного и научного обеспечения указанных подразделений.

Ключевые слова: информационно-аналитическое обеспечение, коррупция, оперативно-розыскная деятельность, организованная преступная группа.

Kramarenko Yu.M., Potaychuk I.V. Informational analytical support of detection of organized criminal groups of general criminal orientation. The author researched some aspects of informational analytical support of organized crime combating units in detection of organized criminal groups activity, namely: issues of organizational-structural, staff, financial, logistical, informative and scientific support of these units.

Effective counteraction to the displays of the organized crime, hiding of economy, liquidation and prevention constrained from in the economy of the state impossible these negative phenomena without creation of the system of complex analysis, realization of

permanent persistent and purposeful politics in this direction at the terms of combining effort of all public bodies and establishments, permanent cooperation (including first of all at informative level).

The system of the reconnaissance-informative and analytical support must be created for the increase of efficiency and purposefulness of counteraction to the organized criminal groupments by the use of all present in the system Ministry of Internal Affairs of Ukraine, other state and non-state structures of forces and facilities for collection, treatment, piling up and analysis of information on the displays of the organized crime and corruption in the state.

Taking into account world experience, a dataware must come true by forming of electronic dossiers. Introduction of such system will give an opportunity to detect new criminal and corruption copulas, charts, economic soil and money laundering by imposition and analysis of operative information and certificate accounts.

Thus, a situation that was folded to Ukraine for the lines of counteraction to the organized crime became the consequence of that this fight hadn't the proper scientifically-analytical support largely, and that is why it took place unsystematically, in default of strategy of prevention and counteraction to the organized crime and corruption.

Political, economic, legislatively-legal, organizational, scientific pre-conditions are needed for effective counteraction to the organized crime and corruption in Ukraine are not established yet.

Solving problem of counteraction to further criminalization vitally important constituents of society, power related to non-admission of enthrallment by the organized crime in Ukraine, the removal causes and conditions, that they are assisted, needs realization of complex of events of political, economic, social and legal character.

Keywords: *informational and analitical support, corruption, operational-search activity, organized crime.*

Надійшла до редакції 13.02.2013

О.В. Одерій

кандидат юридичних наук, доцент
(Донецький юридичний
інститут МВС України)

УДК 343.98 : 161.111 : 124.4:504

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРИЧИН ЗЛОЧИННОСТІ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ В УКРАЇНІ: КОМПЛЕКСНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

З комплексно-криміналістичних позицій проаналізовано сучасний стан злочинності проти довкілля та причини цього явища.

Ключові слова: *злочини проти довкілля, екологічне законодавство, латентність, особливості розслідування.*

Постановка проблеми. Боротьба зі злочинністю стала одним із головних державних завдань економічного та соціального становлення незалежної України. Зростання кількості злочинів проти довкілля завдає не тільки матеріальних, але й моральних втрат суспільству і державі, заподіює непоправної шкоди природі і, на жаль, здоров'ю людей. Злочини проти навколишнього природного середовища в Україні набувають все більш значних масштабів, стають досить серйозним соціальним чинником,